

Чуб А.В., ад'юнкт заочної форми навчання
ад'юнктури та докторантури НАВС

**Тимчасовий доступ до речей і документів, як містять охоронювану законом таємницю
(процесуальні проблеми його проведення при розслідуванні економічних злочинів)**

Тимчасовий доступ до речей і документів (ст. 159 КПК України) є одним із заходів забезпечення кримінального провадження, який полягає у наданні стороні кримінального провадження особою, у володінні якої знаходяться такі речі і документи, можливості ознайомитися з ними, зробити їх копії та, у разі прийняття відповідного рішення слідчим суддею, судом вилучити їх.

Так, відповідно до п. 7 ч. 1 ст. 162 КПК України інформація, яка знаходиться в операторів та провайдерів телекомунікацій, про зв'язок, абонента надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо (у тому числі й інформація, щодо абонентського номеру оператора мобільного зв'язку) належить до речей і документів, які містять охоронювану таємницю.

Для отримання інформації про абонентів, які перебували на місці вчинення злочину (поряд з цим місцем) та період їх знаходження на цій місцевості, слідчий податкової міліції діє таким чином: За погодженням із прокурором, вносить до слідчого судді, суду (місцевого суду - ст. 132 КПК України) клопотання про тимчасовий доступ до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю, у якому зазначає обставини, передбачені ч. 2 ст. 160 КПК України. Після отримання клопотання слідчий суддя, суд у порядку ст. 163 КПК України розглядає його та у разі встановлення обставин, передбачених Ч. 5, 6 ст. 163 КПК України постановляє ухвалу про надання тимчасового

доступу до речей і документів, які містять охоронювану законом таємницю. Вказана ухвала надається оператору або провайдеру телекомунікацій, у володінні яких знаходиться необхідна інформація, після чого відповідна службова особа зобов'язана надати тимчасовий доступ до зазначеної в ній інформації, з метою вилучення необхідної інформації (її носіїв, тощо про що зазначається в ухвалі слідчого судді, суду) або виготовлення необхідних копій. Слідчий аналізує отримані дані або дає доручення оперативним підрозділам на їх моніторинг.

У подальшому отримана інформація (щодо абонентського номера оператора мобільного зв'язку) аналізується та в разі необхідності отримання додаткової інформації, яка має значення для кримінального провадження, можливе проведення негласних слідчих (розшукових) дій, таких як, наприклад, зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК України) або ж установлення місцезнаходження радіоелектронного засобу (ст. 268 КПК України).

При розгляді питання тимчасового доступу до речей та документів, слід звернути увагу на деякі проблемні моменти ефективної реалізації цього заходу забезпечення кримінального провадження. Так, за нормами КПК України отримати інформацію, яка знаходиться в оператора, провайдера телекомунікацій, про зв'язок, абонента, надання телекомунікаційних послуг, у тому числі отримання послуг, їх тривалості, змісту, маршрутів передавання тощо можливо лише шляхом процедур, передбачених гл. 15 щодо тимчасового доступу до речей і документів. Зокрема слідчий має звернутись з відповідним клопотанням, погодженим з прокурором, до слідчого судді, який розглядає клопотання та виносить ухвалу про доступ до речей і документів (ст. 160 КПК України). З ухвалою суду слідчий звертається до оператора телекомунікацій, який систематизує відповідну інформацію і з перебігом часу від 1 до 30 днів надає її.

Для підвищення оперативності здобуття інформації про зв'язок пропонуємо виокремити особливості процедур у невідкладних випадках, які узгоджуються зі ст. 250 КПК України. Диференціація процедур відповідає положенням Рекомендації № 10 (2005) Комітету Міністрів Ради Європи "Про "особливі методи розслідування" тяжких злочинів, у тому числі терористичних актів".

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кримінальний процесуальний кодекс України. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України у зв'язку із прийняттям Кримінального процесуального кодексу України : Закон України. - К. : Юрінком Інтер, 2012. - 376 с.
2. Про оперативно-розшукову діяльність : Закон України від 18 лют. 1992 р. №2135-ХІ // Відомості Верховної Ради України. - 1992. - № 22. - С. 303.
3. Рекомендація № Rec(2005)10 Комітету міністрів Ради Європи державам-членам "Про особливі методи розслідування тяжких злочинів, а також у разі терористичних актів" [Електронний ресурс]. - Режим доступу : Uazakon.com/documents/date_9y/pg_ipuzsa.htm.

4. Про телекомунікації : Закон України від 18 листоп. 2003 р. № 1280-^п [Електронний ресурс]. - Режим доступу : [Zakon. rada. gov. ua/go/1280-15](http://zakon.rada.gov.ua/go/1280-15).
5. Михайло Климчук [Електронний ресурс]. - Режим доступу: pravnik.mfo/2013-12-27-15-13-14/36.
6. Олександр Єфімов [Електронний ресурс]. - Режим доступу: lespravo.org.ua, 27.07.2013

Пацалюк О.В., ад'юнкт кафедри економіко-правових дисциплін Національної академії внутрішніх справ

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РЕФОРМ МВС

Нині в Україні тривають процеси реформування системи та структури органів внутрішніх справ, які своєю організацією та діяльністю не повною мірою відповідають вимогам соціально- політичної, економічної та криміногенної ситуації в країні.

Запроваджені реформи передбачають перетворення МВС у цивільне відомство, що формує державну політику у сферах:

- захисту прав і свобод людини і громадянина, інтересів суспільства, економіки, об'єктів права власності і держави від злочинних посягань, боротьби зі злочинністю, безпеки дорожнього руху, охорони громадського порядку та забезпечення громадської безпеки, боротьби із незаконним обігом наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів і прекурсорів, протидії їх незаконному обігу, судово-експертного та техніко-криміналістичного забезпечення в кримінальному провадженні та інших визначених законодавством сферах;
- міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів;
- захисту та охорони державного кордону, правового оформлення і забезпечення недоторканності державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні;
- цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, профілактики травматизму невиробничого характеру, а також гідрометеорологічної діяльності [1].

Для належного реформування ОВС було розроблено низку концепцій, але як правило, у них не передбачалося механізму їх реалізації, зокрема щодо забезпечення відповідного фінансування. У Концепції першочергових заходів реформування системи Міністерства внутрішніх справ (далі — Концепція) в розділі «Обсяг фінансових ресурсів» зазначено, що фінансування заходів з реалізації Концепції у 2014 році здійснюватиметься з державного бюджету в межах асигнувань, що передбачаються на утримання відповідних органів державної влади на відповідний рік, а також інших джерел, не заборонених законодавством. Також, що для оцінки